

05 — Na isti dan

— Zakazali smo termin. Nataša te ubacila za sutra.

Puštam viljušku da tresne u tanjir. Njen pogled mi izmiče, crveni pečati žare joj obraze. Ponovo je to uradila; ovaj put pred bratom i snahom. Misli da će me njihova nazočnost smekšati.

— Zaista Artem, idi. Zašto uvek mimo svih, poslušaj svoju Mašenku. Da škodi, ne može! – slušam brata dok nam naliva votku.

— Koji put ponavljam da je to gubljenje vremena i bacanje para?

— Ma daj, nećeš propasti zbog stotinjak rublji a usput proveriti krvnu sliku, da ne gubiš vreme.

Snajka se smeška i trpa još u tanjir. Zna da mi nagovaranje diže pritisak, pa uživa u tome. Urotili su se da me pošalju pred mašinu, jedva čekajući da se sprdaju mojim rezultatom.

— Saznati uzrok sopstvene smrti nije prirodno, naročito od nekog stroja. Budalaština i prevara! Evo, Natašu su prevarili. Mašina

joj veli da će umreti od srčanog, a vidi se da će skapati od debljine i prežderavanja.

— Artem! – zgražava se moja Maša. Snajka se ne mršti, naša prepucavanja su podrazumevana svakom dobrom zgodom, ali sada je ozbiljna:

— Donekle si u pravu. Čudno nešto se dešava sa mašinom. Za sve ove godine koliko rukovodim njome...

— Šta to? – brat će, neotesano. Njegova vojnička duša ne ume drugačije.

Snajka pogledom kruži po stolu, kao da vreba reči koje se migo-lje po novogodišnjoj trpezi. Naposletku, odgovara:

— Poslednjih desetak dana prognozira samo nasilne smrti. Ni jednu prirodnu da izbac.

— Slučajnost?

Otpijam votku i pokazujem bratu da sipa još. Rado se odaziva, ljuta tečnost veselo glogoce iz flaše. Slutim da mi nameštaju igru, samo da me privole na taj test. Ćutim, da vidim dokle će. Gospodin poručnik je zacelo isplanirao ovu predstavu u tančine.

— Nije. Ponovo sam se testirala i rezultat je promenjen! To se nikada nije desilo, pa se KGB zainteresovao. Prikupljaju rezultate.

Muk se rasprostire između nas. Nataša odsutno rovi po svojoj tašni, brat je merka prekim pogledom a Maša gleda u tanjir, da svari reči umesto hrane. Lepa im je ta predstava, vreme je da spustim zavesu:

— Dobro, pretpostavljam da si ponela rezultat?

— Da.

Odgovara i maše fasciklom ispred lica. Otimam joj omotnicu i otvaram je. Iznenaden sam, ne laže. Pečat je tu a uzrok smrti je davljenje. Zatečen sam ali uspevam da istisnem — verovatno od prežderavanja.

Svetla bratove Lade nestaju u noći. Moja Maša i ja stojimo na kapiji imanja da uživamo u oštrini zimskog vazduha, ali uzaludno je to uživanje, svađa čeka da je započnemo . Posmatram je, prkosnu i uzdignute brade; njen pogled streми iznad planine u daljini, gde se, kako veli brat, nalazi raketni silos.

— Mašenka, ako je tako, nema svrhe da idem na test, čula si Natašu šta...

— Artem!

— Neću da se svađam, ali razmisli, koja je svrha? A ti idi, ponovi...

— Pogledaj, idiote!

Kao kobac se bleštava lopta diže u ledeno sibirsko nebo. R-36 Vojvoda, čudovište od dvesta tona, poleteo je da ispuni svoju svrhu. Još nekoliko raketa juri putem zvezda, ali nemam vremena da ih brojim. Utrčavam u kuću, grabim telefon i okrećem bratov broj.

— Šta se ono, kada... – glas mi se slama, strah mi stiska grlo. Nadao sam da ih nikada neće ispaliti. Javlja se snaha:

— Artem, sve je otišlo dođavola. Dobio je uzbunu i odjurio. Moli se bogu u nekom skloništu, ali nije...

Veza se prekida. Uzalud pokušavam da je ponovo uspostavim. Maša ulazi u sobu, na obrazima su joj vlažni tragovi. Uključuje televizor i bira kanale. Ništa sem uobičajenog programa. Naposletku, pita:

— Koliko imamo vremena?

— Dvadesetak minuta do uzvratnog udara.

Premalo da se prebacimo do skloništa za koje ne znam da li postoji u mestu. Televizija ništa ne govori, ni sirene se ne čuju. Sedi-mo na sofi kao paralisani i odbijamo paniku, nadajući se da naše selo nije meta. Telefon je mrtav a tv program nastavlja po starom. Nasla-nja glavu na moje rame da se pomiri sa svime.

— Zašto Nataša to nije ranije kazala?

— Zato što niko ne veruje do kraja tim mašinama, dušo – odgo-varam.

Vreme prolazi i ništa se ne dešava. Pred zoru, iscrpljeni od išče-kivanja i straha kojeg potiskujemo, tonemo u san.

Sunce što bije kroz okno me budi. Zbacujem ćebe sa kojim me je prekrila i trljam lice. Prilazim prozoru i zagledam planinski lanac u daljini. Neverovatno je da ovaj sunčani dan skriva zlo koje je sinoć uzletelo, pitam se kuda. Maša kao da mi čita misli; sedi pokraj radija i uvrće kosu.

— Dragi, rakete nigde nisu pale! Kaže Moskva da su ih ispalili u svemir zbog sporazuma o razoružanju! Nije rat!

U njenim očima nestao je strah, radost isijava iz njih. Glavom mi se roje pitanja, a samo jedan odgovor se nameće kao moguć.

Spoznaja je mimoišla. Moram nešto da učinim, da je poštediti i sačuvam tu radost. Znam šta ću.

— Idem da se testiram, tebi za ljubav.

Ostavljam je iznenađenu i žurno napuštam dom. Komšije na ulici bi da mi kažu svoje o poletanju, ali nemam vremena za to.

— Ipak si došao!

— Jesam, samo molim te, požuri.

Nataša me hvata za ruku i provodi kroz gužvu, veli da nikada nije bio ovoliki red. Uvodi me u ordinaciju, uzima pribor da mi izvadi krv kojom će nahraniti mašinu. Zaustavljam je:

— Je l' se javio brat? Je l' uspelo?

Odmahuje glavom i tiho odgovara:

— Ti znaš? Ne, nije uspelo.

Svest mi tone u beznade, ali moram da budem snažan.

— Slutio sam pa nema svrhe da me bodeš. Šta kaže, koliko vremena je preostalo?

— Do večeras. Sada će i on, da me vodi kući.

— Namesti rezultat, neka bude prirodna smrt! Molim te, priušti nam to.

Gleda me sa razumevanjem. Uzima overen list iz spremišta stroja i uvlači ga u pisaću mašinu. Brzo ga popunjava mojim podacima i lažnim uzrokom smrti, uprkos što joj se tresu ruke.

Uzimam hartiju i zahvaljujem.

— Zbogom, Nataša. Brata mi pozdravi.

Ne odgovara, bleđa je i uplašena. Želim da je zagrlim, ali izmiče i okreće glavu da sakrije suze.

Užurbano koračam kroz varoš i na licima meštana tražim spoznaju; spokojni su u neznanju. Mašenka mora ostati takva, uverena u sutrašnji dan. Rezultat koji nosim će je ubediti, komšije zacelo trtljaju, neko će zaključiti što i ja.

Poštedeću je agonije čekanja na meteor što juri pravo na Sibir, naš dom. Neka se za nju završi sve u trenu, a biću dovoljno jak, neću odati svoj strah. Moram tako, da umremo dostojanstveno. Na isti dan.